

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabýval pojetím obchodní veřejné soutěže, především ve vztahu k její právní úpravě. Při svém hodnocení jsem vycházel jak z textů příslušných právních předpisů, tak z odborné literatury i z judikatury soudů.

Na základě provedené analýzy mohu konstatovat, že právní úprava obchodní veřejné soutěže náleží výlučně do práva soukromého, neboť jejím prostřednictvím vzniká obchodní závazkový vztah. Představuje zvláštní způsob uzavírání obchodní smlouvy, přičemž jej lze označit též jako předkontrakčním procesem, jehož výsledkem je zpravidla uzavření smlouvy. Ačkoliv celý proces obchodní veřejné soutěže je relativně celistvě upraven obchodním zákoníkem v § 281 až 288, nevyhnou se ani této úpravě, stejně jako je tomu u jiných institutů, jisté spory ať už většího či menšího významu.

Jedním z oněch méně významných sporů pro samotné vyhlášení a průběh soutěže je otázka kogentnosti všech ustanovení obchodního zákoníku věnovaných tomuto institutu, která je předepsána na základě § 263 odst. 1. Jedná se spíše o teoretický problém, jímž se zabývá část autorů s tím, že dle jejich mínění ne všechna ustanovení lze označit za plně kogentní. Tito autoři prohlašují některá z nich fakticky za dispozitivní (např. § 283, 284 odst. 3, 285 odst. 2 ObchZák). Jejich argumentace je založena na tvrzení, že daná ustanovení sama o sobě umožňují subjektům se od nich určitým způsobem odchýlit. Ačkoliv přiznávám, že stanovení kogentnosti pro celou úpravu obchodní veřejné soutěže tak, jak činí obchodní zákoník, je místy sporné, nemyslím si, že by to mělo na reálný průběh soutěže nějaký faktický vliv a dopad. Vyhlášovatel i účastníci mohou postupovat vždy pouze v těch mezích, jež jim ukládá zákonná úprava. Pokud je jim ponechán určitý prostor pro odchýlení se, vždy je zároveň stanovena hranice takového odchýlení.

Dalším z těchto spíše teoretických problémů je určení, z jakého počtu fází se celý proces obchodní veřejné soutěže skládá. Za jednoznačné lze označit to, že oproti běžnému procesu uzavírání smluv, jež je složen pouze z fáze návrhu smlouvy a fáze akceptace tohoto návrhu, obchodní veřejná soutěž je tvořena vícero fázemi. Literatura se přesto však o to, zda se jedná o trojfázový či čtyřfázový proces. V rámci svých poznatků jsem dospěl k závěru, že taktéž provedení výběru nejvhodnějšího z předložených

návrhů, ačkoliv nepředstavuje právní úkon, je nutné považovat za jednu z fází. Z tohoto důvodu jsem přesvědčen, že obchodní soutěž je tvořena čtyřmi po sobě jdoucími fázemi, jimiž jsou: vyhlášení soutěže, předkládání návrhu smlouvy, vyhodnocení předložených návrhů a přijetí vybraného návrhu vyhlášovatelem a oznámení o tomto přijetí navrhovateli.

Při svém rozboru zákonné úpravy obchodní veřejné soutěže jsem však narazil i na mnohem zásadnější otázky s ní spojené. Jednou z nich je ta, zda vyhlášovatel může v souladu s platnou úpravou vyhlásit vícekolovou soutěž, někdy též označovanou jako tzv. užší soutěž. Přestože obchodní zákoník, oproti dřívějšímu hospodářskému zákoníku, o této tzv. užší soutěži vůbec nehovoří, přikláním se k názoru, že její vyhlášení možné je. Moje stanovisko vychází jak z formulace § 285 odst. 2 ObchZák, který de facto otevírá cestu k takovému postupu, tak i z celkové úpravy obchodní veřejné soutěže v obchodním zákoníku, neboť ten v žádném ze svých ustanovení tuto možnost nevyklučuje. Vyhlášení tzv. užší soutěže ovšem musí být dle mého názoru vždy podmíněno tím, že jsou na ni případní účastníci upozorněni předem ve vyhlášených podmínkách soutěže.

Jako velmi sporná se jeví zejména pro subjekty obchodního práva také otázka, kdy dojde k vyhlášení obchodní veřejné soutěže, na kterou se vztahuje příslušná ustanovení obchodního zákoníku, a kdy se naopak bude jednat o pouhé nezávazné výběrové řízení. Problém je v tom, že někteří z nich se domnívají, že jimi učiněné výzvy z určitých důvodů nelze kvalifikovat jako vyhlášení obchodní veřejné soutěže, tudíž se na něj nevztahují práva a povinnosti, které jejím účastníkům předepisuje zákon. K tomuto mylnému názoru je vede zejména to, že zvolili pro tuto výzvu, nebo lépe vyhlášení, jiná označení než obchodní veřejná soutěž. Analýzou příslušných ustanovení s přihlédnutím k judikatuře jsem dospěl k názoru, že klíčovým pro posouzení je vždy obsahová stránka takového úkonu. To znamená, že jestliže podnikatel učiněnou výzvou naplní všechny zákonem požadované předpoklady pro vyhlášení soutěže, není pro ní rozhodující její označení. V takovém případě platí, že jak osoba, jež výzvu učinila, tak i osoby, které se na základě této výzvy rozhodli podat návrh, jsou vázáni zákonnou úpravou obchodní veřejné soutěže.

V neposlední řadě jsem se zabýval též otázkou, jak na institut obchodní veřejné soutěže pohlížejí soudy při své rozhodovací činnosti. V této souvislosti bych zdůraznil, že

postup soudů, pokud jde o posuzování splnění zákonných podmínek a podmínek stanovených vyhlášovatelem při vyhlášení soutěže, je striktně formalistický. Tento přístup odůvodňují tím, že veřejná obchodní soutěž je sama o sobě založena na formálním posuzování stanovených podmínek, což poté přispívá k transparentnosti soutěže.

I přes zmiňované nedokonalosti zákonné úpravy veřejné obchodní soutěže a možná i přílišný důraz na formálnost, zaujímá tento institut v českém právu zcela jistě důležité postavení. Je tomu tak především díky jejímu účelu, neboť pro budoucího kontrahenta představuje prostředek k uzavření co možná nejvýhodnější smlouvy. Zároveň stále platí, že reprezentuje pouze jednu z možností jak uzavřít obchodní smlouvy. Nutnost jejího použití k uzavření smlouvy zákon, oproti veřejným zakázkám, nepřikazuje a je zcela na vůli subjektů obchodního práva, zda si ji pro uzavření závazkového vztahu zvolí či nikoliv.